

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas		Kodas	
PRAGMATIKOS ĮVADAS			
Dėstytojas (-ai)		Padalinys (-iai)	
Koordinuojantis: asist. dr. Eglė Gudavičienė Kitas / a (-i): asist. dr. Eglė Žurauskaitė		Filologijos fakultetas	
Studijų pakopa		Dalyko (modulio) tipas	
BA		pasirenkamasis	
Įgyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)	
Kontaktinė (auditorinė) ir savarankiškas darbas	pavasario semestras	Lietuvių	
Reikalavimai studijuojančiajam			
Išankstiniai reikalavimai: Nėra		Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Nėra	
Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	32	98
Dalyko (modulio) tikslas			
Dalyko tikslas – pristatyti pagrindines lingvistinės pragmatikos sąvokas ir tyrimų sritis. Ugdomos šios bendrosios ir dalykinės studento kompetencijos: <ul style="list-style-type: none"> - analitinis ir kritinis mąstymas; - gebėjimas savarankiškai atlikti, aprašyti ir pristatyti nedidelės apimties tyrimą taikant lingvistinės pragmatikos žinias ir metodus; - mokėjimas dirbti grupelėmis ir individualiai. 			
Dalyko (modulio) studijų rezultatai		Studijų metodai	Vertinimo metodai
gebės analizuoti reiškinius, išvėlgti sudėtinės dalis ir ryšius tarp jų;		probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	Formuojamasis (ugdomasis) vertinimas. Apibendrinamasis vertinimas: -dalyvavimas diskusijose ir tyrimo pristatymas paskaitų metu (20 proc.) -vidurio semestro testas (30 proc.) -baigiamasis egzaminas (50 proc.)
gebės kelti probleminius klausimus ir aktyviai dalyvauti diskusijoje.		probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	

žinos, supras ir gebės tinkamai vartoti bei aiškinti pagrindines kalbotyros sąvokas ir terminus;	probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	
įgis žinių apie pagrindines kalbotyros kryptis (šakas) ir metodus;	probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	
gebės aprašyti, analizuoti, aiškinti lietuvių kalbos reiškinius pragmatiniu požiūriu, vartodami tinkamą terminiją ir taikydami tinkamus metodus	probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Lingvistinės pragmatikos objektas (apibrėžimas ir kategorijos, jos vieta ir reikšmė kalbotyroje). Kontekstai, jų rūšys ir reikšmė.	2		1				3	8	Nurodytos literatūros skaitymas; informacijos sisteminimas; nedidelės apimties tiriamųjų užduočių atlikimas. Ryvitytė, B., 2011: <i>Lingvistinės pragmatikos įvadas</i> , Vilnius: VU leidykla, 7–12. Yule, G., 1996: <i>Pragmatics</i> , Oxford: OUP, 3–8. Marcinkevičienė, R., 2008: „Žanras ir diskursas“, <i>Žanro ribos ir paribiai: spaudos patirtys</i> , 23–32.
2. Kalbinio bendradarbiavimo principai ir postulatai. Implikatūros teorija: kaip pasakome daugiau negu mūsų žodžiai reiškia ir esame suprantami. Implikatūrų tipai.	2		1				1	8	Nurodytos literatūros skaitymas; informacijos sisteminimas; nedidelės apimties tiriamųjų užduočių atlikimas. Ryvitytė, B., 2011: <i>Lingvistinės pragmatikos įvadas</i> , Vilnius: VU leidykla, 36–48. Yule, G., 1996: <i>Pragmatics</i> , Oxford: OUP, 36–47.
3. Kalbos veiksnių (šnekos aktų) teorija: kaip kalbėjimas tampa veiksmu, nuo ko priklauso kalba atliekamų veiksnių sėkmė ar nesėkmė. Kalbos veiksmo (šnekos akto) struktūra. Kalbos veiksnių (šnekos aktų) tipai. Tiesioginiai ir netiesioginiai kalbos veiksmai (šnekos aktai).	4		2				6	10	Nurodytos literatūros skaitymas; informacijos sisteminimas; nedidelės apimties tiriamųjų užduočių atlikimas. Ryvitytė, B., 2011: <i>Lingvistinės pragmatikos įvadas</i> , Vilnius: VU leidykla, 49–64. Gudavičienė, E., 2006: „Direktyvai kaip ilokucinių aktų rūšis“, <i>Lituanistica</i> 67 (3), 60–68.

4. Kalbinio mandagumo teorijos: kaip pasiekti savo tikslo ir išsaugoti savo ir kito įvaizdį ir pan. G. Leecho ir P.Brown-P.Levinson mandagumo sampratos. Mandagumo maksimos. Pozityvusis ir negatyvusis mandagumas: jo raiška. Prašymo strategijos.	4		2				6	10	Nurodytos literatūros skaitymas; informacijos sisteminimas; nedidelės apimties tiriamųjų užduočių atlikimas. Ryvitytė, B., 2011: <i>Lingvistinės pragmatikos įvadas</i> , Vilnius: VU leidykla, 65–79. Hilbig, Inga, 2008: „Mandagumas kaip reliatyvus kalbinis, socialinis ir kultūrinis reiškinys“, <i>Acta linguistica lithuanica</i> 58, 1–15.
5. Žinių sisteminimas ir pasirengimas kontroliniam darbui.			1				1	10	Skaitytos literatūros ir per ankstesnius seminarus atliktų užduočių peržvalga.
6. Kontrolinis darbas.			2				2	10	
7. Deiksės ir referencijos sampratos: nurodymo į objektą, apie kurį norime kalbėti, būdai. Deiktinio centro sąvoka. Deiktinių išraiškų vartojimo būdai.	2		2				4	8	Nurodytos literatūros skaitymas; informacijos sisteminimas; nedidelės apimties tiriamųjų užduočių atlikimas. Ryvitytė, B., 2011: <i>Lingvistinės pragmatikos įvadas</i> , Vilnius: VU leidykla, 13–25. Yule, G., 1996: <i>Pragmatics</i> , Oxford: OUP, 17–24.
8. Presupozicijų samprata ir pasakymu teikiamos informacijos struktūrinimas: kas yra pasakymo pagrindas (pateikiama kaip duota, savaime suprantama, žinoma), o kas juo teigiama (pateikiama kaip nauja, kaip pasakymo tikslas, nežinoma). Presupozicijų tipai. Pasakymu teikiamos informacijos hierarchija.	2		2				4	10	Nurodytos literatūros skaitymas; informacijos sisteminimas; nedidelės apimties tiriamųjų užduočių atlikimas. Ryvitytė, B., 2011: <i>Lingvistinės pragmatikos įvadas</i> , Vilnius: VU leidykla, 26–35. Yule, G., 1996: <i>Pragmatics</i> , Oxford: OUP, 17–24.
9. Kartojimas, apibendrinimas.			2				2	12	Per ankstesnius seminarus atliktų užduočių ir skaitytos literatūros peržvalga; papildomos užduotys.
10. Savarankiškas žinių sisteminimas ir pasirengimas egzaminui								12	Per ankstesnius seminarus atliktų užduočių ir skaitytos literatūros peržvalga; kurso kartojimas.
Egzaminas raštu			2				2		
Iš viso	16		16				32	98	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas:			
Vidurio semestro kontrolinis darbas raštu.	30	Semestro vidurys	Kontrolinį darbą sudaro trys praktinio pobūdžio užduotys. Kiekviena užduotis atskirai vertinama trijų balų sistema, vėliau balai sumuojami ir verčiami procentais [maksimaliai galima surinkti 9 balus (arba 30 procentų galutinio pažymio, t.y. 3 taškus iš 10)]. 3 – užduotis atlikta puikiai, be priekaištų. 2 – labai gerai, viena kita neesminė klaida 1 – daug klaidų. 0 – nepadaryta.

Darbas per seminarus	20	Modulio pabaigoje	Už darbą per seminarus galima surinkti 2 taškus (arba 2 galutinio pažymio taškus): 2 balai: tinkamai atlikus du trečdalius ir daugiau užduočių; 1 balas: tinkamai atlikus mažiau nei du trečdalius užduočių; 0 taškų: lanko seminarus, tačiau beveik nedalyvauja diskusijoje, atlieka mažiau nei 71% praktinių užduočių.
Egzaminas raštu	50	Semestro pabaigoje	Egzaminą sudaro dvi užduotys: teoriniai atviro pobūdžio klausimai ir viena praktinio pobūdžio užduotis. Kiekviena užduotis atskirai vertinama dešimties balų sistema (10 balų – 91–100% gerai atliktų užduočių; toliau balai kinta kas 10%), vėliau balai sumuojami ir verčiami pažymiu [maksimaliai galima surinkti 50 procentų (arba 5 galutinio pažymio taškus)]. 10 (puikiai). Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai: į klausimus atsakyta išsamiai, iliustruota savo surinktais pavyzdžiais, jie tinkamai išanalizuoti. 9 (labai gerai). Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai: atsakyta palyginti išsamiai, iliustruota savo pavyzdžiais, juos analizuojant daroma viena kita neesminė klaida. 8 (gerai). Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai: palyginti išsamūs atsakymai iliustruojami iš skaitytos literatūros cituojamais pavyzdžiais, bet jie neanalizuojami arba juos analizuojant daroma neesminių klaidų. 7 (vidutiniškai). Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų: atsakymai iliustruojami iš skaitytos literatūros perimtais pavyzdžiais, jie neanalizuojami arba juos analizuojant daroma palyginti daug klaidų. 6 (patenkinamai). Žinios ir gebėjimai blogesni nei vidutiniai, yra klaidų: konspektyvūs atsakymai iliustruojami ne visai tinkamais pavyzdžiais, juos analizuojant daroma palyginti daug klaidų. 5 (silpnai). Žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus: neišsamūs atsakymai iliustruojami ne visai tinkamais pavyzdžiais, juos analizuojant daroma palyginti daug klaidų. 4, 3, 2, 1. Netenkinami minimalūs reikalavimai.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Ryvitytė B.	2011	<i>Lingvistinės pragmatikos įvadas</i>		Vilnius: VU leidykla
Satkauskaitė D.	2011	<i>Lingvistinė pragmatika. Mokomoji knyga aukštųjų mokyklų studentams</i>		https://www.knf.vu.lt/dokumentai/failai/katedru/germanu/Satkauskaite_LINGVISTINE_PRAGMATIKA_elektronine.pdf
Yule G.	1996	<i>Pragmatics</i>		Oxford: OUP
Marcinkevičienė R.	2008	„Žanras ir diskursas“, <i>Žanro ribos ir paribiai: spaudos patirtys</i>	23–32	Vilnius: Versus aureus
Zaikauskas E.	2003	„Šnekos akto dalyvių strategija, socialiniai vaidmenys ir tipai lietuvių kalboje“, <i>Acta Linguistica Lithuanica</i>	46, 145–172	Vilnius: Lietuvos mokslų akademijos leidykla
Gudavičienė E.	2006	„Direktvavai kaip ilokucinių aktų rūšis“, <i>Lituanistica</i>	67 (3), 60–68.	Vilnius: Lietuvos mokslų akademijos leidykla
Hilbig I.	2008	„Mandagumas kaip reliatyvus kalbinis, socialinis ir kultūrinis reiškinys“	58, 1–15	Vilnius: Lietuvos mokslų akademijos leidykla

		<i>Acta linguistica lithuanica</i>		
Hilbig I.	2009	„Lietuvių ir anglų prašymų strategijos ir mandagumas“, <i>Lietuvių kalba</i>	3	http://www.lietuviukalba.lt/index.php?id=130
Papildoma literatūra				
Čepaitienė G.	2007	<i>Lietuvių kalbos etiketas: semantika ir pragmatika</i>		Šiauliai: ŠU leidykla
Moeschler J., Reboul A.	1994	<i>Dictionnaire encyclopédique de pragmatique</i>		Paris: Éditions du Seuil
Zaikauskas E.	2001	„Performatyvumo teorijos ištakos ir paralelės“, <i>Darbai ir dienos</i>	27, 149–161	Kaunas: VDU leidykla

ATNAUJINTA: 2023-09-29.